

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันพุธที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

ให้พวกเราทั้งหลายพากันเข้าใจ เราจะนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์
ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์ฮินดูซิกข์ศาสนาอะไรต่าง ๆ ให้เข้าใจ เราก็ใช้หลักการ
อุดมการณ์อุดมธรรมอย่างเดียวกันนี้แหละ

ให้พวกเราทั้งหลายพากันเข้าใจนะ ถ้าไม่เข้าใจนั้นไม่ได้เราต้องเข้าใจ เข้าใจแล้วก็
พากันเข้าสู่ภาคประพจน์ภาคปฏิบัติ มีปิติมีความสุขในการประพจน์การปฏิบัติ

ให้เรารู้เข้าใจ เพราะทุกอย่างนั้นมันคือเหตุคือปัจจัยเพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี
แล้วก็เน้นที่ตัวของเราเอง เน้นที่กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพนั่นที่ตัวเรานี้แหละ
ตั้งใจตั้งเจตนา ถ้าเราไม่มีความตั้งใจไม่มีเจตนาเราทั้งหลายก็จะเป็นผู้ที่ประมาท
ตั้งอยู่ในความประมาท

เราต้องตั้งใจตั้งเจตนาเพื่อคอนโทรลในการประพจน์การปฏิบัติ การปฏิบัติของเรา
มันถึงสมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะได้ ชีวิตของเรามันก็จะเข้าถึงความดับทุกข์
ทั้งกายทั้งใจไปพร้อม ๆ กัน

เราพัฒนาใจของเรา เราพัฒนาวิทยาศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน เราต้องเป็นทั้งคนดี เป็นทั้งคนมีปัญญา เป็นทั้งคนมีปัญญาเป็นทั้งคนดี ถ้าการปฏิบัติของเรามันติดต่อกันต่อเนื่องมันก็จะได้ผลนะ เพราะการทำอะไรติดต่อกันเป็นเวลานาน ๓ อาทิตย์ มันจะได้ผล มันจะฝังอยู่ในชิพฝังอยู่ในสัญญาขันธ์ ตามหลักเหตุผล ตามหลักวิทยาศาสตร์มันเป็นแบบนี้

ความรู้ความเข้าใจมันจะเป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญาที่บริสุทธิ์คุณ

การปฏิบัติของเราก็จะไม่มีต่อหน้าและลับหลัง ถ้าปัญญาเป็นนิติบุคคลตัวตน มันจะทำอะไรเพื่อตัวเพื่อตนหวังอะไรตอบแทน การทำอะไรหวังอะไรตอบแทน มันเป็นความเครียด

ให้พวกเรารู้เข้าใจ ทำอะไรต้องไม่หวังอะไรตอบแทน มันจะเป็นการทำความดี เพื่อความดี เจริญปัญญาเพื่อปัญญา กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพรของเราถึงจะเป็น บริสุทธิคุณเพราะไม่หวังอะไรตอบแทน ถึงจะหยุดความทุกข์หรือว่าหยุดความ ประทุษร้าย ถ้าเราทำอะไรเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนมันจะไม่เข้าถึงความดับทุกข์ มันจะหยุดความประทุษร้ายไม่ได้ เพราะการที่หวังอะไรตอบแทนผลลัพธ์มันคือ ความทุกข์

อย่างเราทำสมาธิทำสมาบัติ ถ้าเราไปหลงไปติดในผลตอบแทนในสมาธิในสมาบัติ มันก็ไม่ได้ เพราะว่าเมื่อออกจากสมาธิ ตาหูจมูกลิ้นกายใจมันไปสัมผัสกับสิ่งเหล่านี้ มันก็จะไปตามสิ่งแวดล้อมอย่างเก่า

การประพฤติการปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าให้เรา มีสัมมาทิฐิ มีความเห็นถูกต้อง มีความเข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง เราทั้งหลาย

จะไม่ได้ไปตามผัสสะ จะไม่ได้ไปตามสิ่งแวดลอม สิ่งแวดลอมมันเป็นสิ่งที่มีอยู่ เพราะเรามีตาก็มีรูป เรามีหูก็มีเสียง เรามีจมูกก็มีกลิ่น มีลิ้นก็มีรส มีกายก็มีสัมผัส เราใจก็มีเรื่องจิตเรื่องใจแล้วแต่อะไรจะมาผัสสะ ให้รู้เข้าใจ เมื่อเรารู้เข้าใจเราก็ไม่ไปตามผัสสะ ยกผัสสะนั้นเข้าสู่พระไตรลักษณ์ว่ามันเกิดขึ้นด้วยตาเห็นรูป มันเกิดขึ้นเพราะหูได้ยินเสียง ทุกสิ่งทุกอย่างมันมาปรากฏกันสองอย่างทั้งภายนอก ภายใน ให้รู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะไม่ได้ไปตามสิ่งแวดลอม

เราทั้งหลายพากันรู้ข้อสอบรู้ข้อตอบมันอย่างนี้การประพฤติการปฏิบัติ มันมีหลักการมีอุดมการณ์ อุดมธรรมก็หมายถึงว่าต้องเอาธรรมนำชีวิต เราเอาตัวตน นำชีวิตมันก็จะไปตามสิ่งแวดลอม เราก็จะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา

ให้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ ทุก ๆ ชาติทุกศาสนาก็ใช้หลักการอันเดียวกัน นี้แหละ เพราะอันนี้หลักสากลเช่นความแก่ความเจ็บความตายความพลัดพราก มันสากลหมดนะ มันต่างแต่ชื่อเสียงเรียงนามเฉย ๆ

การประพฤติการปฏิบัติให้พวกเราเป็นคนฉลาดแล้วก็เป็นคนดี เป็นคนดี เป็นคนฉลาด ต้องเข้าใจอย่างนี้

เราทั้งหลายต้องเป็นคนฉลาดเป็นคนดีพึงพาอาศัยตัวเองนี้แหละ ไม่ต้องอาศัยใคร ใจของเราก็คิดเอง ปากของเราก็อพูดเอง กิริยามารยาทของเราก็อเพื่อยกเลิกตัวตน ก็เราทำเองนะ อาชีพของเราก็อประพฤติปฏิบัติเอง มันต้องมีการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อไม่ไปตามสิ่งแวดลอม เราทุกคนถึงจะมีศีลมีสมาธิมีปัญญา เราอย่าปล่อยให้ตัวเอง วางจากการประพฤติการปฏิบัติ

ถามว่าเราปฏิบัติไปถึงไหนถึงจะได้หยุด เพราะไม่อยากปฏิบัติ

ให้เข้าใจนะ การปฏิบัติให้เรารู้เราเข้าใจเมื่อเรามีอายุขัย เมื่อเรามีตาหูจมูกลิ้นกายใจ เราก็ต้องเอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนำชีวิต ต้องรู้เข้าใจในการประพฤติปฏิบัติ

เราก็คิดดี ๆ พุทฺดี ๆ กิริยามารยาทดี ๆ อาชีพีดี ๆ จนกว่าหมดอายุขัยด้วยความรู้ความเข้าใจ มันจะยากอะไร เรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ มันก็ไม่น่าจะยากอะไร เพราะวาระใจของเรามันก็คิดได้ทีละอย่าง ไม่ใช่คิดได้ทีละหลายอย่างมันคิดได้ทีละอย่าง ถ้าเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติให้เข้าใจง่าย ๆ อย่างนี้

ที่เราคิดว่าเมื่อไหร่จะได้หยุด นี้นะ ให้รู้ละ นี้นั้นเป็นนิติบุคคลตัวตน การปฏิบัติมันไม่มีว่าหยุดไม่หยุดอย่างนี้นะ

ความรู้ความเข้าใจนี้มันไม่ใช่ความจำ การเรียนหนังสือถึงหนังสือจะกองใหญ่เท่าภูเขาหรือยิ่งกว่าภูเขามันสำคัญอยู่ที่รู้เข้าใจ การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์จะค้นคว้าคนเดียวหรือเป็นทีมเวิร์คมันสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ การฟังการบรรยายมันก็อยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ ให้เข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจมันไม่ใช่ความจำ ถ้าความจำนั้นมันลืม เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง เราไม่ได้ปฏิบัติธรรมนะ เราไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา เราต้องเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

การปฏิบัตินั้นก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ มันจะเป็นความดีเป็นบารมี
ที่ว่าบารมี ๑๐ ทศ ๒๐ ทศ ๓๐ ทศ มันจะเป็นความดีเป็นบารมี

เราทั้งหลายจะต้องเป็นทั้งคนฉลาดเป็นทั้งคนดี อย่าเป็นคนเซ่อ ๆ เบลอ ๆ งง ๆ
เอาความหลงนำชีวิต ต้องรู้จักหน้าที่ในการประพณีการปฏิบัติ มีปิติมีความสุข
มีเอกัคคตาในการประพณีการปฏิบัติ

ถ้าเราปฏิบัติติดต่อกัน ทุกคนจะมันเก่งมันฉลาด มันรอบคอบ
เพราะความดีกับปัญญา มันจะไปพร้อม ๆ กัน เพราะเราก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ
ด้วยความดีด้วยปัญญา มันจะได้วกไปวนมาเหมือนแต่ก่อนนะ แต่ก่อนมันวกไปวนมา
มันเป็นความหลง เมื่อเรามีการประพณีการปฏิบัติด้วยความรู้ความเข้าใจ เราจะไม่ไป
ตามสิ่งแวดล้อม ไม่วกไปวนมา ที่ได้แต่เป็นความหลงเป็นได้แต่เพียงคน คำว่าคนนี่
แปลว่าความหลง วกไปวนมาหลงอยู่นั่นแหละ หลงอยู่ในรูปในเสียงในกลิ่นในรส
โผฏฐัพพะธรรมารมณ์หลงอยู่นั่นแหละ ไม่รู้ไม่เข้าใจเลย ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา
พัฒนาตั้งแต่ตัวแต่ตนพัฒนาตั้งแต่วัตถุคือความหลงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ถือวิทยาศาสตร์
เป็นหลักถือเงินเป็นพระเจ้า การพัฒนาวิทยาศาสตร์ก็เพื่อเอาธรรมนำชีวิตให้เข้าใจ

เราทั้งหลายไม่ต้องไปหาพระที่ไหนนะ พระอยู่ที่ใจของเราทุกคน อยู่ที่ใจรู้เข้าใจ
ที่ใจมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพณีการปฏิบัติ ทุกชาติทุกศาสนาก็พากัน
ทำได้ปฏิบัติได้ เข้าถึงหลักการอุดมการณ์อย่าให้เป็นอุดมแห่งความหลงนะ
ต้องเอาเป็นหลักการอุดมการณ์แล้วก็พัฒนาเข้าสู่อุดมธรรม เอาธรรมนำชีวิต

เราอย่าอาศัยความหลงนำชีวิต อย่าไปหลงมกมายเซ่อเบลออยู่นั่นแหละ

เราทุกคนต้องรู้จักข้อวัตรกิจวัตร ข้อวัตรปฏิบัติ เห็นว่าข้อวัตรนี้สำคัญ เห็นว่าศีลสมาธิปัญญาที่บริสุทธิ์คุณเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ปล่อยตัวเองลอย ๆ หรือว่าลอยไปลอยมา เชิดหน้าแห่งความหลง ไม่ใช่เชิดหน้าชูตาแห่งอุดมธรรม มันเป็นเชิดหน้าชูความหลงนะ

เราทั้งหลายเน้นการประพฤติการปฏิบัติเน้นมาที่ตัวเรา การปฏิบัติธรรมอย่าให้มีต่อหน้าและลับหลัง

เราเป็นมนุษย์เป็นผู้ประเสริฐ ให้รู้เข้าใจ อายุขัยของเรามันอยู่ได้ร่วม ๆ ศตวรรษหนึ่ง ศตวรรษหนึ่งมันคือร้อยปีนะ เราทำดี ๆ พัฒนาทั้งวิทยาศาสตร์พัฒนาทั้งจิตใจเข้าสู่หลักการอุดมการณ์อุดมธรรมมันอยู่ได้มากกว่าร้อยปีนะ

เราเกิดมาต้องมารู้ทั้งเหตุผลรู้ทั้งวิทยาศาสตร์มารู้เรื่องจิตเรื่องใจไปพร้อม ๆ กัน เราทุกคนมันต้องฉลาดต้องเป็นคนดี เราปฏิบัติติดต่อกันเนื่องเราพากันเอาความดีเอาความถูกต้องนำชีวิต เอาความสงบเอาปัญญา

ธรรมชาติมันสมดุลกันพอดี กลางคืน ๑๒ ชั่วโมง กลางวัน ๑๒ ชั่วโมง มันเป็นความพอดีเลย ความสงบกับปัญญามันเป็นความพอดีเลย สมณะกับวิปัสสนา มันเป็นความพอดีเลย มันเป็นความรู้ความเข้าใจ มันเป็นความสมดุลนะ

เราคิดดูดี ๆ มันเป็นความพอดีความเพียงพอ พระพุทธเจ้าตรัสรู้วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ประสูติกวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ เสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ แสดงธรรมจักรกับปวัตตสูตรก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ แล้วก็เดือน ๖ นะ เดือน ๖

เรามาคิดดูดี ๆ ด้วยปัญญา ตาหูจมูกลิ้นกายใจมันก็อายตนะภายในมันก็ ๖
อายตนะภายนอก รูปเสียงกลิ่นรสโผฏฐัพพะธรรมารมณ์มันก็ ๖

อ้อ...เราถึงบางอ้อเลย เรารู้เข้าใจเรียกว่าตรัสรู้มันจะไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม
รู้ว่าสิ่งแวดล้อมมันเป็นเรื่องธรรมดา เรามีตาก็ต้องมีรูป มีหูก็ต้องมีเสียง มีจมูกก็ต้อง
มีกลิ่น มีลิ้นก็ต้องมีรส มีกายก็ต้องมีสัมผัสทางกาย เรามีใจก็มีเรื่องจิตเรื่องใจ

เรารู้เข้าใจ เรารู้แจ้งผัสสะเราก็ไม่ตามสิ่งแวดล้อม เราเอาธรรมนำชีวิต
เอาธรรมนำชีวิตรู้

พวกเราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจเพื่อเป็นหลักการอุดมการณ์แล้วเข้าสู่อุดมธรรม

ประชากรของโลกเราต้องพากันเข้าใจ พากันมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา
ในการประพฤติการปฏิบัติ ไม่ว่าเราจะเป็นศาสนาพุทธคริสต์อิสลามพราหมณ์ฮินดู
อะไรต่าง ๆ ให้พากันรู้เข้าใจ พากันมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติ
การปฏิบัติ ทำหน้าที่ของตัวเองให้สมบูรณ์

เราทั้งหลายต้องยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ถ้าเรายกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้องมันก็ต้อง
มันจะไปยากอะไร ปฏิบัติติดต่อกันเนื่องกันทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพ
ด้วยอาศัยตัวเองฝึกหัดของตัวเองการปฏิบัติของตัวเอง พัฒนาวิทยาศาสตร์ให้ดี ๆ
สร้างคุณค่าอะไรให้ดี ๆ ขึ้น ด้วยความรู้ความเข้าใจ ความแห้งแล้งก็แก้ไขได้ น้ำท่วม
ก็แก้ไขได้ ทะเลทรายก็ทำให้เขียวชอุ่มก็ได้ น้ำเค็มที่ทะเลมหาสมุทรเอาเป็นน้ำจืด
ด้วยวิทยาศาสตร์ก็ได้ ต้องทำทุกอย่างให้มันมีคุณค่า

ถ้าเราเอาตัวเอาตนเป็นที่ตั้งมันไม่ได้ เพราะตัวเองคือความไม่ถูกต้อง ตัวตนนะ มันคือความไม่พอเพียงเพียงพอนะ ตัวตนมันจะพร่องอยู่เป็นนิจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่าตัวตนนั้นแหละเปรียบเสมือนทะเล มหาสมุทรไม่อิมด้วยน้ำ ตัวตนนั้นแหละเปรียบเสมือนไฟไม่อิมด้วยเชื้อเพลิง มันบกพร่องอยู่เป็นนิจ มันหาเรื่องราวให้กับตัวเองไม่หยุดไม่ยั้งไม่หย่อน หาเรื่องราวให้ตนเองหาเรื่องราวให้คนอื่น

เราต้องรู้เข้าใจนะ เราจะได้หยุดหาเรื่องราวให้กับตนเองหยุดหาเรื่องราวให้กับคนอื่น

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติกการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะไม่ได้เป็นคนเชื่อ ๆ คนเบลอ ๆ ไม่รู้จักการประพฤติกการปฏิบัติ ปล่อยให้การเวลามันผ่านไปด้วยความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่รู้จักข้อวัตรกิจวัตรในการประพฤติกการปฏิบัติ

เราอยู่ที่ไหนเรามีตาหูจมูกลิ้นกายใจเราก็มีการประพฤติกการปฏิบัติอยู่ที่นั่น ให้รู้เข้าใจ ความเป็นพระนั้นอยู่ที่เรารู้เข้าใจเข้าสู่ภาคประพฤติกภาคปฏิบัติ มีปิติมีความสุขในการประพฤติกการปฏิบัติอยู่ที่นั่นก็จะมีพระ

พระก็หมายถึงพระธรรมพระวินัย ไม่ทำอะไรตามใจตามสิ่งแวดล้อม คำเรียกว่าพระ คือวางภาระวางความหลงไปเอาปัญญาบริสุทธิ์คุณนำชีวิตเรียกว่า เอาพุทธะนำชีวิต

พุทธะนี้เป็นชื่อของศาสนาพุทธ ศาสนาอื่นอาจจะใช้สมมติไปอีกอย่างหนึ่ง แต่ความหมายก็คืออันเดียวกันคือบริสุทธิ์คุณให้รู้เข้าใจ

ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็ไปของมันเรื่อย ไปตามความคิดไปตามความหลง
ถ้าเรามีความสงบเพียงพอ ความสงบกับปัญญานี้ถึงไปพร้อมกันนะ

ให้เราทั้งหลายเข้าใจว่า ความสงบกับปัญญานี้มันแยกกันไม่ได้

เหมือนหมอที่จะผ่าตัดสมอง หมอนั้นต้องมีปัญญารู้เข้าใจว่าสรีระร่างกาย
ส่วนสมองนี้มันเป็นศูนย์รวมของประสาท ต้องรู้เข้าใจด้วยปัญญา การผ่าตัดต้องอาศัย
ความสงบต้องอาศัยความนิ่งการผ่าตัดสมองถึงจะปลอดภัย

การผ่าตัดหัวใจก็เช่นเดียวกัน หัวใจของมนุษย์มันเป็นศูนย์กลางอยู่ใจกลางหัวใจ
ส่งเลือดไปเลี้ยงสรีระร่างกายทุกชิ้นส่วน เราผ่าตัดเราก็ต้องมีปัญญามีความนิ่ง
ความสงบกับปัญญามันถึงเป็นความดีเป็นความพอเพียง

เราทั้งหลายรู้เข้าใจ ผู้ที่มีปัญญามากก็ต้องสงบ ผู้มีปัญญาน้อยก็ต้องสงบ
ความสงบกับปัญญาถึงไปพร้อม ๆ กัน แต่ก่อนเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราก็จะไปเอาแต่
วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ก็ต้องเอาเรื่องจิตเรื่องใจไม่ใช่เอาแต่หลักการอุดมการณ์
มันต้องพัฒนาเข้าสู่ทั้งอุดมการณ์อุดมธรรม

เราทั้งหลายเป็นมนุษย์ต้องเข้าสู่ความเป็นมนุษย์ เพื่อเข้าสู่หลักการอุดมการณ์
อุดมธรรม อย่าไปหลงอย่าไปเพลิดเพลिनอย่าไปประมาทอย่าไปชี้เกียจชีคร้าน
เพราะตัวตนนี้แหละคือความชี้เกียจชีคร้าน ที่เราทุกคนมีความรู้สึกชี้เกียจชีคร้าน
ไม่มีความสุขในการทำงาน ไม่มีความสุขในการเรียนหนังสือ ไม่มีความสุขในการ
เอาธรรมนำชีวิต

ให้เราทั้งหลายพากันรู้หน้ารู้ตานั้น อันนี้เป็นความหลง เราอย่าเพลิดเพลिन ความหลงความโง่ความหลงมกมาย เอาความหลงนำชีวิตเรียกว่าเอาไสยศาสตร์นำชีวิต ไสยศาสตร์แปลว่าความหลงนะที่เค้าพูดกันในปัจจุบันนี้ เอาไสยศาสตร์นี้มันสายมู สายหลง เอาความสุขจากความหลงนะ

เราทั้งหลายถึงต้องกระตือรือร้น อย่าพากันชี้เกียจชี้คร้าน ความชี้เกียจชี้คร้าน นี้คือความหลงนะ มีชีวิตอยู่ด้วยอาศัยความหลง อาศัยพ่ออาศัยแม่ อาศัยยศ อาศัยตำแหน่ง เพื่อบริโภคความหลงนะไม่ได้

เราต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราก็จะไม่รู้การประพฤติกการปฏิบัติ ปลอ่ยให้ชีวิตของเราอยู่ว่าง ๆ ว่างจากความดี ว่างจากปัญญา ว่างจากการประพฤติกการปฏิบัติ ทำอย่างนี้แหละมันเป็นคนไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา อย่าให้ความหลง มันกลืนกินเวลาให้เราแก่เฒ่าชราไปด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

เราทั้งหลายต้องพากันรู้ว่าจะได้เข้าสู่ภาคประพฤติกการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้ เห็นภัยในวัฏฏสงสาร เอาความหลงนำชีวิตนี้ไม่ได้มันเสียกาลเสียเวลา เสียการประพฤติกการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องกระตือรือร้นในการประพฤติกการปฏิบัติ

เราทั้งหลายทำได้ปฏิบัติได้เมื่อเรามีลมปราณมีลมหายใจอยู่

เราทั้งหลายอย่าพากันฟังความหลงให้เสียโอกาสเสียเวลา

พระนิพพานคือความดับไม่เหลือแห่งความไม่รู้ไม่เข้าใจ มีความสุข ในการประพฤติกการปฏิบัติ

เราก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

พวกเราทั้งหลายให้รู้เข้าใจ ตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งให้เราเป็นอะไรเป็นผู้หญิง เป็นผู้ชาย เป็นคนแก่คนเฒ่าคนชรา หรือว่าเป็นข้าราชการเป็นนักบวช เป็นตำแหน่ง ที่เค้าแต่งตั้งให้เรานะ

เราต้องรู้เข้าใจเราจะได้เอาตำแหน่งนั้นในมาประพฤติมาปฏิบัติ มีความสุข ในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งมันดีแล้วถูกต้องแล้ว ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อได้รับการแต่งตั้งเราก็ไม่ได้ทำงานนะมันจะถูกต้องหรือ เพราะตำแหน่งนั้นให้เรามาเสียสละไม่ใช่ให้เรามาหลงมกมาย

ความดีที่เราผ่านมาที่เราเรียนที่เราศึกษาที่เราปฏิบัติ มันเป็นของเก่านะ ของใหม่คือความรู้ความเข้าใจในปัจจุบัน เราต้องเสียสละเพื่อให้เป็นศีลเป็นสมาธิ เป็นปัญญา เราจะได้ไม่ได้ไปตามสิ่งแวดล้อม ต้องรู้เข้าใจ ชีวิตของเรามันจะเป็นของใหม่ ของสด เราทั้งหลายจะไม่ได้บริโภคความหลงบริโภคของเก่าด้วยความรู้ความเข้าใจ ในการประพฤติการปฏิบัติ

ผู้ที่รู้เข้าใจทั้งหลายถึงไม่ประมาทไม่เพเลิดเพเลินรู้ข้อวัตรข้อปฏิบัติ รู้จัก การประพฤติการปฏิบัติ ความไม่รู้ไม่เข้าใจเราก็บริโภคความหลงบริโภคของเก่า

ให้เข้าใจ เขาไปต่างประเทศเค้าก็ต้องมีวิชา ชีวิตของเรามันต้องมีวิชานะ วิชาของความเป็นมนุษย์ต้องเอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนำชีวิต เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง เดียวมันจะหมดวิชานะ กายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพรักเล็กสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

เราต้องรู้เข้าใจ เราต้องรู้จักต่อวิชาแห่งความเป็นมนุษย์นะ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจ
เดี๋ยวเราก็จะหมดวิชานะ

เรามองคุณนะ คนต่างประเทศเค้ามาประเทศไทย เค้าต้องต่อวิชา ไม่มีวิชานี้ไม่ได้
ต้องมีวิชา วิชานี้คือความดี กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพต้องเป็นความดีความถูกต้อง
ต้องเป็นธรรมเป็นธรรมนุญเป็นบริสุทธิ์คุณ

เราต้องรู้เข้าใจในการต่อวิชาของชีวิต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า
ผู้ที่เกิดมาเป็นมนุษย์นี้ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจเดี๋ยวจะหมดวิชา เทวดาไม่รู้ไม่เข้าใจ
เอาความหลงนำชีวิตเดี๋ยวจะหมดวิชา พระพรหมเอานิติบุคคลตัวตนนำชีวิต
มันจะหมดวิชานะ ด้วยความรู้ความเข้าใจ แม้แต่เป็นพระพรหมที่อยู่สุทธาวาส
ก็ต้องไม่หลง ต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนุญนำชีวิต

ด้วยความรู้ความเข้าใจมันถึงไม่หมดวิชาแล้วไม่ต้องกลับมาเกิดเป็นเทวดา
เป็นมนุษย์หรือเป็นสรรพสัตว์ทั้งหลาย ความรู้ความเข้าใจมันจะเป็นวิชานะ

เราต้องเอาความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ ความถูกต้องก็เป็นความถูกต้อง
เราทั้งหลายต้องต่อวิชาให้กับตนเองต่อวิชาให้กับความเป็นมนุษย์นะ

เค้าไปเรียนหนังสือไปเข้าโรงเรียน โรงเรียนไหนเค้าได้มาตรฐานได้ มอก.
เค้าจะให้ใบประกาศเค้าถึงออกวิชาออกใบประกาศให้ณะ วิชาก็คือใบประกาศนี้แหละ
ให้รู้เข้าใจ ประกาศให้ใครรู้เข้าใจ กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพมันเป็นวิชา
ของเรานะ ให้เรารู้เข้าใจ ให้เรามีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องพึงพาอาศัยความรู้ความเข้าใจ เราต้องรู้จักวิชาแห่งชีวิตนะ ถ้าไม่อย่างนั้นเราจะไม่มีที่อยู่นะ ตัวตนนั้นคือไม่มีที่อยู่ ไม่มีแผ่นดินอยู่นะ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมั่นคือความไม่สงบมั่นคือความวุ่นวายนะ ตัวตนนั้นคือคนไม่มีบ้านนะ

เราต้องรู้จักบ้าน บ้านนี้คือความดีที่ประกอบด้วยปัญญา ปัญญาที่ประกอบด้วยความดี มันเป็นวิชาที่เคঁาสู่ความเป็นมนุษย์เข้าสู่มรรคผลพระนิพพานนะ

เราพากันไปเข้าโรงเรียนดี ๆ ไปหากัลยาณมิตรดี ๆ เราเข้าไปในทีนั้น เคঁาต้องให้เราเรียนให้เราปฏิบัติ ทั้งเรียนทั้งปฏิบัติถึงจะผ่านความเป็นมาตรฐานผ่าน มอก. การคบค้าสมาคมเป็นทีมใหญ่ทีมเวิร์คถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ สิ่งแวดล้อมนี้สำคัญนะ ให้รู้เข้าใจ สิ่งแวดล้อมนี้คือกัลยาณมิตรที่ดีที่จะให้เราเกิดเกิดความดีปัญญา ให้เราเกิดปัญญาเกิดความดีนะ

เราต้องรู้จักสิ่งแวดล้อมที่ดี เมื่อเราอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เราต้องรู้การประพฤติ การปฏิบัติ

เราจะปล่อยให้ตัวเองอยู่ไปลอย ๆ ได้อย่างไร ถ้าเราอยู่ลอย ๆ ไปก็ถือว่าเราไปเรียนหนังสือเราก็ไม่ได้เข้าสู่การประพฤติการปฏิบัติ เราไปอยู่ไปสถานที่ปฏิบัติก็ไม่ประพฤติปฏิบัติ เราไปตามใจตามอัธยาศัย การทำตามใจตามอัธยาศัยนี้มันไม่ได้

การประพฤติการปฏิบัติธรรมไม่มีตามใจตามอัธยาศัยนะ ต้องตามพระธรรมตามพระวินัยตามเวลามีปีติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อฝึกเพื่อปฏิบัติเพื่อให้สืลติดต่อต่อเนื่องเพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี

ให้พวกเราเข้าใจ เราทั้งหลายจะไม่ได้ให้เวลามันกินเราด้วยความรู้ความเข้าใจ เราทั้งหลายจะได้หยุดเวลา หยุดกรรมหยุดเวรหยุดภัยด้วยความรู้ความเข้าใจ เรามีโอกาสมีเวลามีลมปราณ

ให้เราทุกคนมีปิติมีความยินดีด้วยความรู้ความเข้าใจ เราเป็นมนุษย์ เราต้องเอาธรรมนำชีวิต ไม่ใช่เอาความหลงนำชีวิต ให้เรารู้เราเข้าใจ เราไม่ต้องโง่หลงมกมาย เอาความหลงนำชีวิต

ทุกคนก็ต่างคิดในใจว่าทำไมตัวเองไม่เก่งไม่ฉลาด มันจะเก่งได้อย่างไร มันจะฉลาดได้อย่างไร เพราะไปทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย เพราะการที่ทำอะไรตามอัธยาศัยทำตามความหลงมันไปไม่ได้มันฉลาดไม่ได้

เรามีตาก็ต้องให้มีปัญญา เรามีหูก็ต้องให้มีปัญญา เรามีจมูกก็มีลิ้นมีกายมีใจ ก็ต้องมีปัญญา เพื่อพัฒนาทางวิทยาศาสตร์พัฒนาทางใจไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดความสงบเกิดปัญญา เพื่อให้รู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

อย่าไปชี้เกียจชีคร้าน ชี้เกียจชีคร้านนี้ไม่ได้ ชี้เกียจชีคร้านเรียกว่าเอาความรู้สึคนำชีวิตนะ ไม่ได้เอาธรรมนำชีวิต ไม่ได้เอาธรรมนำชีวิตนะความชี้เกียจชีคร้านนะ

เราทั้งหลายไม่ต้องกลัวความดี ไม่ต้องกลัวความถูกต้อง ไม่ต้องกลัวข้อวัตร กิจวัตร ข้อวัตรปฏิบัติ เพราะสิ่งเหล่านี้มันเป็นสิ่งที่มีคุณมีอุปการคุณต่อเราทุก ๆ คน ไปกลัวความถูกต้องมันจะมีปัญญาได้อย่างไร

เราทุกคนต้องเข้มแข็ง สว่างงามด้วยความรู้ความเข้าใจที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่า ความงามนั้นอยู่ที่เรารู้เราเข้าใจ มีความสุขมีปิติมีเอกัคคตา

ในการประพฤติการปฏิบัติ ที่จะเป็นความงามแห่งชีวิตด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา
ที่เอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนุญนำชีวิต มันต้องเป็นความสง่างามของธรรมนุญ
ไม่ใช่ความสง่างามของความหลงนะ

เราพัฒนาวิทยาศาสตร์ระดับต่างจัดฉากอะไร เราคิดดูดี ๆ มันเป็นการปฏิบัติ
ต่อหน้าและลับหลังนะ มันไม่ใช่ความงามแห่งความดีที่ประกอบด้วยปัญญา
มันเป็นความงามแห่งความหลงนะ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจแล้วเข้าสู่ภาคประพฤติกภาคปฏิบัติ ไม่ต้องหลง
ไม่ต้องเพลิดเพลิ่งมมาย ทุกอย่างนั้นมันไม่จบหรอก

เราทั้งหลายต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี ไม่อย่างนั้นนะ
ชีวิตของเรานั้นก็จะพังทลายเหมือนตึก สตง.ของประเทศไทย